

# **PVM ATSKAITA. PVM ĮSTATYMO PAKEITIMAI NUO 2016-01-01**

**VMI prie FM  
Mokesčių informacijos departamentas  
2016 m.**



**VALSTYBINĖ  
MOKESČIŲ  
INSPEKCIJA**

# Seminaro planas

- Teisė į PVM atskaitą
- PVM atskaita mišrios veiklos atveju
- Teisės aktai
- PVMĮ pakeitimai nuo 2016 metų

# Teisė į PVM atskaitą

**PVM atskaita** – tai pirkimo ir (arba) importo PVM dalies atskaitymas, kai pagal PVM įstatymo nuostatas apskaičiuota atskaitoma pirkimo ir (arba) importo PVM dalimi sumažinama mokėtina į biudžetą ar padidinama gražintina iš biudžeto PVM suma.

# Teisė į PVM atskaitą

## Teisę į PVM atskaitą turi:

- PVM mokėtoju įsiregistravęs asmuo, kuris vykdo ar ketina vykdyti PVMĮ 58 str. 1 dalyje nurodytą veiklą;
- PVM mokėtojais neįregistruoti apmokestinamieji asmenys, privalėję įsiregistruoti pagal 71 arba 71-1 str., kurie Lietuvoje tiekė (teikė) PVM apmokestinamas prekes (paslaugas) (PVMĮ 63-1 str.);

# Teisė į PVM atskaitą

- asmenys, kurie tiekia į kitą Europos Sąjungos valstybę narę naujas transporto priemones;
- kiti asmenys.

# Teisė į PVM atskaitą

- PVM mokėtojai pirkimo PVM gali atskaityti (PVMĮ 58 str.1 d.) už įsigytas prekes (paslaugas), jeigu jos skirtos naudoti tokiai šio PVM mokėtojo veiklai:
  1. PVM apmokestinamam prekių tiekimui (paslaugų teikimui);
  2. prekių tiekimui (paslaugų teikimui) už šalies teritorijos ribų tuo atveju, kai toks tiekimas (teikimas), jeigu vykty Lietuvoje, būtų apmokestinamas PVM;
  3. draudimo ir finansinėms paslaugoms, suteiktoms už ES teritorijos ribų.

# Teisė į PVM atskaitą

- **PVM mokėtoju įregistruotas** asmuo turi teisę įsigytų prekių (paslaugų), skirtų PVMĮ 58 str.1 dalyje nurodytai veiklai, pirkimo PVM įtraukti į PVM atskaitą **iš karto**, neatsižvelgiant į tai, kada šios prekės (paslaugos) bus šiai veiklai panaudotos.

# Teisė į PVM atskaitą

- **ESTT Byloje *Grundstückgemeinschaft Sclosstrasse C-396/98*** konstatavo, kad asmuo, kuris numato vykdyti ekonominę veiklą pagal Šeštosios direktyvos 4 straipsnį ir gali tai pagrįsti objektyviais įrodymais, ir kuris savo numatomai veiklai vykdyti patiria išlaidų, turi būti laikomas apmokestinamuoju asmeniu. Veikdamas kaip apmokestinamasis asmuo, pagal Šeštosios direktyvos 17 straipsnio nuostatas, jis turi teisę į PVM atskaitą įtraukti pirkimo PVM prekių (paslaugų), įsigytų numatomai tokiai ekonominei veiklai, kuriai PVM atskaita galima.



# Teisė į PVM atskaitą

- Ši teisė į PVM atskaitą gali būti **realizuota iš karto dar nepradėjus realiai šios veiklos vykdyti**. Teisė į PVM atskaitą negali būti siejama su apmokestinamojo asmens, PVM mokėtojo, **pajamų uždirbimo pradžia**. Bet kuri kitokia Šeštosios direktyvos nuostatų interpretacija sąlygotų nevienodą ekonominei veiklai vykdyti įsigytų prekių (paslaugų) susiejimą su ekonomine veikla, atsižvelgiant į tai, kada prekės (paslaugos) buvo įsigytos.

# Teisė į PVM atskaitą

- Neįsiregistravęs PVM mokėtoju apmokestinamasis asmuo, norėdamas pasinaudoti teise į PVM atskaitą, turi deklaruoti per mokestinį laikotarpį įvykdytus prekių tiekimus (paslaugų teikimus) vykdant PVMĮ 58 str. 1 dalyje nurodytą veiklą, (kuriai pirkimo PVM gali būti atskaitomas) PVM neįregistruoto asmens mokėtino PVM apyskaitoje (FR0608 02 versija) PVMĮ 63-1 str. 2 dalyje nurodyta tvarka.

Apskaičiuota atskaitoma PVM suma traukiama į apyskaitos 24 laukelį.

# Teisė į PVM atskaitą

**ESTT bylose (C-110/94, C-400/98, C-98/98) konstatuota:**

teisė į PVM atskaitą PVM mokėtojai išlieka ir tuo atveju, jeigu jis PVM apmokestinamas prekes (paslaugas) įsigyja numatomai ekonominei PVM apmokestinamai veiklai vykdyti (**tai turi pagrįsti objektyviais įrodymais**), tačiau dėl atitinkamų objektyvių priežasčių tos veiklos, kuriai vykdyti įsigytų prekių bei paslaugų pirkimo PVM buvo įtraukęs į PVM atskaitą, **vykdyti nepradėjo**. Tokiu atveju turi teisę atskaityti PVM tik tada, jeigu jis, pasinaudodamas įsigytų prekių (paslaugų), skirtų tokiai numatomai ekonominei veiklai vykdyti, kurios vykdyti dėl objektyvių priežasčių nepradėjo, PVM atskaita, veikia sąžiningai ir jeigu tai nėra susiję su mokesčių vengimu bei sukčiavimu.

# Teisė į PVM atskaitą

## Pavyzdys

UAB X, PVM mokėtoja, vykdanči vien PVM apmokestinamą veiklą, siekdama padidinti savo įstatinį kapitalą, planavo išleisti naują akcijų emisiją. Ji įsigijo PVM apmokestinamų **teisinių, konsultacinių, turto vertinimo, finansų maklerių ir kitų paslaugų**, tačiau nepritarus UAB X akcininkui, nauja akcijų emisija nebuvo išleista.

- Ar UAB X turi teisę įtraukti į PVM atskaitą įsigytų paslaugų pirkimo PVM?
- Jeigu UAB X šiomis aplinkybėmis veikė sąžiningai, tai nors dėl objektyvių priežasčių (dėl akcininko nepritarimo) nauja akcijų emisija nebuvo išleista, t. y. planuota ekonominė veikla nebus vykdoma, tačiau, atsižvelgus į ETT praktiką, UAB X **turi teisę įtraukti į PVM atskaitą** įsigytų paslaugų, susijusių su naujos akcijų emisijos išleidimu, pirkimo PVM.

# Teisė į PVM atskaitą

- **ESTT byla C-438/09 dėl PVM atskaitos, kai įsigytos prekės (paslaugos) iš asmens, ne PVM mokėtojo, kuris dokumente išskyrė PVM:**
- jei apmokestinamasis asmuo, PVM mokėtojas, savo vykdomai ekonominei PVM apmokestinamai veiklai įsigijo prekių (paslaugų) iš asmens, **neįregistruoto į PVM mokėtojų registrą**, kuris išrašytoje sąskaitoje faktūroje ar kitame dokumente nuo suteiktų paslaugų (parduotų prekių) apmokestinamosios vertės išskyrė PVM, tai pirkėjas, PVM mokėtojas, turi teisę šį pirkimo PVM įtraukti į PVM atskaitą;

# Teisė į PVM atskaitą

- prekių (paslaugų) pirkėjas, PVM mokėtojas, privalo turėti įsigytų prekių (paslaugų) sąskaitą faktūrą ar kitą dokumentą, kuriame be kitų rekvizitų (pvz., prekių, paslaugų pavadinimo) yra nurodytas prekių tiekėjo (paslaugų teikėjo) **mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris** (kodas), pagal kurį galima būtų identifikuoti šį asmenį;
- pardavėjas pagal PVMĮ 71 str. 6 d. nuostatas išskirtą išrašytame dokumente ir paimtą iš pirkėjo PVM sumą privalo sumokėti į biudžetą.
- **Svarbu.** Pardavėjas ir pirkėjas tarpusavyje nesusiję asmenys veikia sąžiningai ir tai nėra susiję su mokesčių vengimu.

# Teisė į PVM atskaitą

- Pirkėjas neturi teisės įtraukti į atskaitą pirkimo PVM sumos, jeigu prekių (paslaugų) pardavėjas, apmokestinamasis asmuo, išrašytame dokumente **neteisingai išskyrė PVM** už parduodamas tokias prekes bei paslaugas, kurios pagal PVMĮ nuostatas **neapmokestinamos PVM, ne PVM objektas, apmokestinamos taikant 0 proc. PVM** tarifą arba apmokestinamos taikant kitokį PVM tarifą, negu nurodytas išrašytame dokumente.

# Teisė į PVM atskaitą

## Pavyzdys

- Lietuvos įmonė A pasamdo Lietuvos įmonę B (rangovą) pastatyti pastatą Danijoje. Lietuvos įmonė B pasamdo subrangovą – Lietuvos įmonę C.
- Kadangi pastatas bus pastatytas **Danijoje, tai ne PVM objektas Lietuvoje.** (13 str. 4 d.)
- Lietuvos įmonė C išrašytoje Lietuvos įmonei B PVM sąskaitoje faktūroje už subrangovo darbus išskyrė ir apskaičiavo „lietuvišką“ PVM.
- Šį neteisėtai apskaičiuotą PVM Lietuvos įmonė C turi sumokėti į biudžetą (71 str. 6 d.).
- **Įmonė B neturi teisės šio pirkimo PVM atskaityti.**
- Gali būti išrašyta kreditinė PVM sąskaita faktūra.



# Teisė į PVM atskaitą

- Pagal ESTT praktiką apmokestinamojo asmens vykdomą PVM apmokestinamos ekonominės veiklos procesą apima tiek paruošiamieji darbai, skirti ekonominės veiklos pradžiai, tiek šios veiklos vykdymas, tiek ekonominės **veiklos užbaigimo (likvidavimo) darbai**. Todėl minėtiems darbams vykdyti įsigytų prekių ir paslaugų pirkimo PVM gali būti įtrauktas į PVM atskaitą, kaip PVM apmokestinamai veiklai vykdyti skirtų prekių bei paslaugų pirkimo PVM.
- Analogiškos nuostatos dėl PVM atskaitos taikytinos ir PVM mokėtoju priklausančio konkretaus turto vieneto naudojimo jo ekonominėje PVM apmokestinamoje veikloje procesui (šio turto vieneto sukūrimo darbams, naudojimui ekonominėje veikloje ir naudojimo šioje veikloje užbaigimo darbams).

# Teisė į PVM atskaitą

PVM mokėtojai, vykdančios ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamus (dalinai finansuojamus) projektus, įsigyjamoms įvairios prekės ir paslaugos, už kurias apmokama ES lėšomis. **Teisė į tokio projekto vykdymui įsigytų prekių bei paslaugų pirkimo PVM atskaitą atsiranda tik tuo atveju, jeigu PVM mokėtojas kaip ES struktūrinių fondų paramos gavėjas yra ir minėtų prekių (paslaugų pirkėjas), t. y. paslaugų teikėjas (prekių tiekėjas) minėto projekto vykdymui skirtų suteiktų paslaugų (parduotų prekių) PVM sąskaitas faktūras išrašo šio PVM mokėtojo vardu ir šios įsigytos prekės (paslaugos) yra skirtos šio PVM mokėtojo PVM apmokestinamai veiklai vykdyti (PVM apmokestinamų paslaugų teikimui (prekių tiekimui), ilgalaikio turto, skirto naudoti PVM apmokestinamai veiklai, sukūrimui ir pan.**

# Teisė į PVM atskaitą

## Pavyzdys

X miesto savivaldybė kartu su partnere UAB Y, PVM mokėtoja, vykdo Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų lėšomis finansuojamą projektą, susijusį su miesto **centralizuoto šilumos tiekimo sistemų modernizavimu** (toliau – Projektas). Projekto vykdymui skirtomis ES struktūrinių fondų lėšomis disponuoja X miesto savivaldybė. Pabaigus darbus, šilumos tiekimo sistemas savo veikloje naudos UAB Y, tiekianti PVM apmokestinamą šiluminę energiją ir karštą vandenį miesto X gyventojams, įmonėms bei įstaigoms.

Ar UAB Y turi teisę įtraukti į PVM atskaitą minėto Projekto vykdymui įsigytų prekių bei paslaugų pirkimo PVM?

# Teisė į PVM atskaitą

## Pavyzdys (tęsinys)

Kai Projekto vykdymo rezultatas yra sukurtas (modernizuotas) turtas, skirtas UAB Y ekonominei PVM apmokestinamai veiklai vykdyti, tai šio Projekto vykdymui įsigytų prekių bei paslaugų pirkimo PVM UAB Y turi teisę įtraukti į PVM atskaitą. Šiuo atveju PVM sąskaitos faktūros turi būti išrašytos UAB Y vardu, bei įsigytų prekių ir paslaugų pirkimo PVM (kaip netinkamas finansuoti) turėtų būti apmokamas ne iš ES struktūrinių fondų, o iš UAB Y ar kitų lėšų.

**Pastaba.** Šiuo atveju X miesto savivaldybė, kaip Projekto partneris, disponuojantis gautomis šio Projekto vykdymui skirtomis ES fondų lėšomis, yra tik mokėtoja, vykdanči atsiskaitymus už kitos partnerės – UAB Y įsigytas prekes bei paslaugas (partneriui – UAB Y išrašytose PVM sąskaitose faktūrose minėta savivaldybė yra nurodoma kaip mokėtoja).

# Teisė į PVM atskaitą

Pirkimo PVM taip pat laikomos pardavimo PVM sumos, apskaičiuotos:

- už ilgalaikio materialaus turto pasigaminimą;

(PVMĮ 6 str.)

# Teisė į PVM atskaitą

## Pavyzdys

Pastato savikaina 1 mln. Eur.

Apskaičiuotas pardavimo PVM – 210 000 Eur (kadangi naudojosi PVM atskaita, taikomas PVMĮ 6 str.).

PVM deklaracijoje FR0600 turi būti įrašyta:

- apmokestinamoji vertė 1 mln. Eur – **15 lauk.**
- pardavimo PVM 210 000 Eur – **29 lauk.**
- pirkimo PVM 210 000 Eur – **25 lauk.**

Pastatas bus naudojamas tik PVMĮ 58 str. 1 d. nurodytoje veikloje, todėl visas PVM traukiamas į PVM atskaitą (pildomas **35 lauk.**)

Mokėtina į biudžetą PVM suma lygi 0 (210 000 – 210 000).

# Teisė į PVM atskaitą

- už nuosavybės teisės objektus, perimtus kaip turtinis įnašas arba dėl kito PVM mokėtojo reorganizavimo;
- už perimtą pastato (statinio) esminį pagerinimą;
- už PVMĮ 7 str. 4 p. numatytus statybos darbus, kaip jie apibrėžti Statybos įstatymo 2 str. 15 dalyje;
- taip pat pirkėjo, PVM mokėtojo, už prekių tiekėją ar paslaugų teikėją išskaitytos PVM sumos;  
(PVMĮ 96 str.)

# Teisė į PVM atskaitą

## Pavyzdys

PVM mokėtojas gavo turtinį įnašą (naują pastatą) už 500 000 Eur.

Įnašo perdavėjas apskaičiuo 105 000 Eur pardavimo PVM. Naujas pastatas bus naudojamas tik PVM apmokestinamoje veikloje.

Turto perėmėjas formoje FR0600 apskaičiuotą 105 000 Eur PVM deklaruoja:

- kaip pardavimo PVM – **33 lauk.**;
- kaip pirkimo PVM – **25 lauk.**
- įtraukia į PVM atskaitą – **35 lauk.**

Turtinio įnašo gavėjo apskaičiuota mokėtina į biudžetą PVM suma lygi 0 (105 000 – 105 000).



# Teisė į PVM atskaitą

- už iš užsienio apmokestinamųjų asmenų (neįsikūrusių Lietuvoje) įsigytas prekes ir paslaugas;

(PVMĮ 95 str.)

# Teisė į PVM atskaitą

## Pavyzdys

Švedijos PVM mokėtojas, neįsikūręs Lietuvoje, suteikė Lietuvos PVM mokėtojui konsultavimo paslaugų už 1 000 Eur.

Apmokestinamoji šių paslaugų vertė deklaruojama FR0600 formos **23 lauk.** ir **24 lauk.**

Nuo įsigytų paslaugų apskaičiuotas pardavimo PVM – 210 Eur deklaruojamas **32 lauk.**, ši PVM suma nurodoma **25 lauk.** ir, jei PVM mokėtojas vykdo vien PVM apmokestinamą veiklą, deklaruojama **35 lauk.**

# Teisė į PVM atskaitą

## Pavyzdys

Lietuvos PVM mokėtojas 2015 m. sausio mėn. iš Danijos PVM mokėtojo įsigijo prekių už 10 000 Eur.

Nuo įsigytų prekių apskaičiavo pardavimo PVM – 2 100 Eur.  
FR0600 deklaruojama:

- prekių apmokestinamoji vertė – **21 lauk.**;
- pardavimo PVM suma – **34 lauk.**;
- pirkimo PVM – **25 lauk.**

ir, jei PVM mokėtojas vykdo vien PVM apmokestinamą veiklą, turi teisę tą pačią PVM sumą nurodyti **35 lauk.**

# Teisė į PVM atskaitą

- iš ūkininkų, kuriems taikomas 6 % kompensacinis PVM tarifas, įsigytas prekes ir paslaugas.

# Teisė į PVM atskaitą

**PVMĮ yra numatyta galimybė nesinaudoti pirkimo PVM atskaita**

**Tai gali būti tokie atvejai:**

- kai PVM mokėtojo, vykdančio mišrią veiklą, pirkimo (importo) PVM suma, tenkanti PVMĮ 58 str. 1 d. nurodytai veiklai, sudaro nežymią dalį (pavyzdžiui, bankai, kitos kredito įstaigos ir pan.);
- kai PVM mokėtojas gamina ilgalaikį materialųjį turtą ir yra didelė tikimybė, kad tas turtas vėliau gali būti nebenaudojamas PVMĮ 58 str. 1 d. nurodytoje veikloje.

# Teisė į PVM atskaitą

PVM mokėtojas turi teisę įtraukti į PVM atskaitą pirkimo ir (arba) importo PVM už įsigytas ir (arba) importuotas prekes ir (arba) paslaugas, jeigu šios prekės ir (arba) paslaugos skirtos naudoti tokiai šio PVM mokėtojo veiklai:

**1)** PVM apmokestinamam prekių tiekimui ir (arba) paslaugų teikimui;

Pagal PVMĮ nuostatas PVM apmokestinamų prekių (paslaugų) tiekimu laikomas prekių ir paslaugų, apmokestinamų standartiniu PVM tarifu, lengvatiniais 9 proc. ir 5 proc. tarifais bei 0 (nuliniu) proc. PVM tarifu, tiekimas.

# Teisė į PVM atskaitą

**2)** prekių tiekimui ir (arba) paslaugų teikimui už šalies teritorijos ribų tuo atveju, kai toks prekių tiekimas ir (arba) paslaugų teikimas pagal PVMĮ nuostatas nebūtų neapmokestinamas PVM, jeigu jis vykėtų šalies teritorijoje.

Ši sąlyga netaikoma, jeigu už Europos Sąjungos teritorijos ribų suteiktos draudimo ir (arba) PVMĮ 28 str. 1–5 dalyse nurodytos finansinės paslaugos.

# Teisė į PVM atskaitą

## Pavyzdys

Reklamos agentūra teikia reklamos paslaugas Latvijos įmonei.

Reklamos paslaugų suteikimo vieta – ne PVM objektas Lietuvoje. PVM sąskaitoje faktūroje PVM neskaičiuojamas.

Paslaugų apmokestinamoji vertė deklaruojama PVM deklaracijos FR0600 **20 lauk.**

Reklamos agentūra turi teisę įtraukti į atskaitą šiai paslaugai atlikti įsigytų prekių ir paslaugų PVM.

FR0600 deklaruojama – **25 ir 35 laukeliuose.**



# Teisė į PVM atskaitą

## Pavyzdys

Lietuvos draudimo įmonė Rusijos piliečiui suteikė draudimo paslaugų už 5 000 Eur. Pirkėjas įsikūręs už ES teritorijos ribų, todėl šios paslaugos laikomos suteiktomis už šalies teritorijos ribų.

Lietuvoje suteikta (tuo atveju, kai pirkėjas įsikūręs Lietuvoje) draudimo paslauga PVM neapmokestinama, jos vertė įtraukiama į PVM deklaracijos 13 lauk., o prekių ir paslaugų, skirtų šiai paslaugai atlikti, pirkimo (importo) PVM negali būti atskaitomas.

Tačiau draudimo paslaugų, suteiktų Rusijos piliečiui, vertė (5 000 Eur) įrašoma į PVM deklaracijos 20 lauk., o prekių ir paslaugų, skirtų minėtoms paslaugoms atlikti, pirkimo (importo) PVM gali būti įtrauktas į PVM atskaitą.

# Teisė į PVM atskaitą

- Neatsižvelgiant į PVMĮ 58 str. 1 dalies nuostatas, asmenys, nesantys PVM mokėtojais, bei asmenys, įsiregistravę PVM mokėtojais tik dėl prekių įsigijimo iš kitų ES valstybių narių, patiekę į kitą ES valstybę narę naujas transporto priemones, turi teisę įtraukti į PVM atskaitą PVM sumą, kurią jie buvo sumokėję (į biudžetą arba pardavėjui, kai įsigyja Lietuvoje iš Lietuvos PVM mokėtojo) įsigydami (importuodami) šias transporto priemones.

# Teisė į PVM atskaitą

Sumokėta į biudžetą PVM suma, apskaičiuota įsigyjant (importuojant) naujas transporto priemones, minėtieji asmenys gali įtraukti į PVM atskaitą, laikydamiesi šių reikalavimų:

- 1) į PVM atskaitą įtraukta PVM suma neturi būti didesnė, kaip sąlyginė 21 proc. PVM suma, apskaičiuota nuo tiekiamos naujos transporto priemonės apmokestinamosios vertės;
- 2) teisę atskaityti PVM sumą šie asmenys įgyja ne anksčiau, negu įvyksta naujos transporto priemonės tiekimas;
- 3) įtraukta į atskaitą sumokėta įsigytų (importuotų) naujų transporto priemonių PVM suma gražinama ne anksčiau, negu pateikiami įrodymai, kad PVM sumokėtas kitoje valstybėje narėje.

# Teisė į PVM atskaitą

## Pavyzdys

Biudžetinė įstaiga, PVM mokėtoja, nevykdanti PVM apmokestinamos veiklos, 2015 m. sausio mėn. iš Vokietijos įmonės įsigijo naują lengvąjį automobilį už 60 000 Eur, įsigijimo PVM – 12 600 Eur sumokėjo į biudžetą.

2015 m. birželio mėn. įstaiga pardavė automobilį (pardavimo metu jis atitiko naujos transporto priemonės apibrėžimą) Latvijos įmonei už 50 000 Eur, automobilis buvo išgabentas iš Lietuvos.

Biudžetinė įstaiga turi teisę įtraukti į PVM atskaitą ne visą 12 600 Eur PVM sumą, sumokėtą į biudžetą įsigyjant šį automobilį, o tik 10 500 Eur, t. y. sąlyginę PVM sumą nuo į kitą valstybę narę patiekto automobilio kainos (50 000 Eur x 21 proc.).

# Teisė į PVM atskaitą

- **Neapmokestinami PVM tiekimai netampa PVM apmokestinama veikla**, net kai už tokius tiekimus apskaičiuojamas PVM. Pirkėjas negali taip apskaičiuoto PVM atskaityti.
- Išskyrus PVMĮ numatytus ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) viršininko 2004 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. VA-26 nustatyta tvarka deklaruotus pasirinkimo atvejus: už nekilnojamojo turto nuomą, pardavimą, finansines paslaugas ir t. t.

# Teisė į PVM atskaitą

## Pavyzdys

Įmonė išnuomojo gamybines patalpas fiziniam asmeniui, ne PVM mokėtojui. Pagal PVMĮ 31 str. tokia paslauga PVM neapmokestinama. Įmonė išrašė PVM sąskaitą faktūrą ir joje nuo 1 000 Eur (nuo paslaugos vertės) apskaičiavo 210 Eur PVM.

Pagal PVMĮ 58 str. prekių tiekimas (paslaugų teikimas), kuris pagal šio įstatymo nuostatas PVM neapmokestinamas, netampa PVM apmokestinama veikla net ir tuo atveju, kai PVM mokėtojas už jį apskaičiuoja PVM, jei įstatymas nenumato pasirinkimo teisės.

Todėl paslaugos apmokestinamoji vertė (1 000 Eur) įrašoma į **13 lauk.** (PVM neapmokestinami sandoriai), o pardavimo PVM suma (210 Eur) – į PVM deklaracijos **29 lauk.**

# Teisė į PVM atskaitą

## ATSKAITOMAS PIRKIMO (IMPORTO) PVM

PVM MOKĖTOJAI UŽ PREKES IR PASLAUGAS, ĮSIGYTAS PVM APMOKEST. VEIKLAI (kai veikla apmokestinama 5%, 9%, 0% ir standartiniu PVM tarifais)

PVM MOKĖTOJAI TIEKIMAMS UŽ ŠALIES TERITORIJOS RIBŲ, KAI TOKIE TIEKIMAI LIETUVOJE BŪTŲ APMOKESTINAMI PVM

BET KURIS ASMUO UŽ NAUJAS TRANSPORTO PRIEMONES (PVMĮ 2 str. 16 d.), PATIEKTAS Į KITAŲ VALSTYBĘ NARĘ, SUMOKĖTAS PIRKIMO (IMPORTO) PVM

UŽ PREKES IR PASLAUGAS, SKIRTAS PVMĮ 20–32 STR. NURODYTAI PVM NEAPMOKESTINAMAI VEIKLAI, PVM ATSKAITA NEGALIMA

PVM NEATSKAITOMAS TIEKIMAMS UŽ ŠALIES TERITORIJOS RIBŲ, KAI TOKIE TIEKIMAI LIETUVOJE BŪTŲ PVM NEAPMOKESTINAMI. SĄLYGA NETAIKOMA: DRAUDIMO IR FINANSINĖMS PVMĮ 28 str. 1–5 d. NURODYTOMS PASLAUGOMS, SUTEIKTOMS UŽ EB TERITORIJOS RIBŲ

PVM ATSKAITOMAS NE ANKSČIAU, NEGU ĮVYKSTA NAUJOS TRANSPORTO PRIEMONĖS TIEKIMAS

ATSKAITOMA NE DAUGIAU, NEI PVM SUMA, APSKAIČIUOTA NUO TIEKIMO APMOK. VERTĖS

# Teisė į PVM atskaitą

## Reikalavimai dėl PVM sumų įtraukimo į PVM atskaitą (PVMĮ 64 str.)

Turėti tinkamai užpildytą PVM sąskaitą faktūrą.

Pirkimo PVM už iš kitos ES valstybės narės įsigyjamą prekę į PVM atskaitą gali būti įtrauktas tik tuo atveju, kai įsigytų prekių apmokestinamoji vertė ir pardavimo PVM, apskaičiuotas už šias prekes, yra deklaruoti PVMĮ nustatyta tvarka teikiamoje PVM deklaracijoje, o PVM mokėtojas turi PVM sąskaitą faktūrą, kuria informintas prekių tiekimas ir kuri atitinka reikalavimus, keliamus PVM sąskaitai faktūrai, kuria informinamas prekių tiekimas kitoje valstybėje narėje registruotam PVM mokėtojui.



# Teisė į PVM atskaitą

- Kai už žemės ūkio produkciją pasirinkta taikyti specialaus apmokestinimo PVM momento taikymo tvarką (VMI prie FM viršininko 2003 m. balandžio 17 d. įsakymas Nr. V-111), apskaičiuotas PVM atskaitomas, jeigu yra PVM sąskaita faktūra ir atlygio sumokėjimą įforminantis dokumentas.
- Importo PVM atskaitomas, kai jis nurodytas importo deklaracijoje arba kitame muitinės naudojamame dokumente.

# Teisė į PVM atskaitą

- **Importo PVM įskaitymas (sumokėjimas) nuo 2013-03-01**
- Lietuvos PVM mokėtojai nereikia mokėti į muitinės surenkamąją sąskaitą importo PVM už išleistas į laisvą apyvartą prekes – šis importo PVM įskaitomas (sumokamas) VMI.
- Importo PVM įskaitymo (sumokėjimo) VMI sąlygos:
  - prekių išleidimo į laisvą apyvartą metu (prievolės mokėti importo PVM atsiradimo metu) prekių gavėjas turi būti registruotas PVM mokėtoju;
  - prekėms įforminta išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūra;
  - importuotojas negali būti atstovaujamas **netiesiogiai**, t. y., kai veikiama ne atstovaujamojo asmens vardu ir atstovaujamojo sąskaita bei dėl jo interesų.

# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

Kai PVM mokėtojas vykdo ne tik PVMĮ 58 str. 1 d. nurodytą, bet ir kitą veiklą, tai jis negali įtraukti į PVM atskaitą visų įsigytų prekių ir paslaugų, skirtų savo ekonominei veiklai vykdyti, pirkimo (importo) PVM sumų, išskyrus tą atvejį, kai visos su PVM įsigytos prekės (paslaugos) ar importuotos prekės skirtos naudoti išimtinai 58 str. 1 d. nurodytoje veikloje.

# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

Pirkimo (importo) PVM paskirstymas **(tiesiogiai, kiek tai įmanoma paskirstyti pagal apskaitos duomenis):**

- prekių ir paslaugų, kurios skirtos išimtinai PVMĮ 58 str. 1 d. nurodytai veiklai;

PVM apmokestinamai veiklai išimtinai skirtų prekių (paslaugų) pirkimo importo PVM atskaitomas 100 % ir visa jo suma įrašoma atitinkamai PVM deklaracijos (forma FR0600) 25 (26,27) bei 35 laukeliuose.

# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

## Pavyzdys

Įmonė, PVM mokėtoja, vykdo mišrią veiklą – prekiauja PVM apmokestinamais buitinės technikos gaminiais ir gauna PVM neapmokestinamų pajamų (gamybinės patalpos išnuomos ne PVM mokėtojams).

2016 m. sausio mėn. įmonė importavo į Lietuvą buitinės technikos už 10 000 Eur, importo deklaracijoje apskaičiuotas 2 100 Eur PVM. Prekės skirtos pardavimui. Importo PVM deklaravo PVM deklaracijos 27 laukelyje.

Neatsižvelgiant į tai, kad įmonė vykdo mišrią veiklą, ji turi teisę įtraukti į PVM atskaitą, t. y. į 2016 m. sausio mėn. PVM deklaracijos 35 lauk., visą importo PVM sumą – 2 100 Eur.

# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

- prekių ir paslaugų, kurios skirtos išimtinai kitai, negu nurodyta PVMĮ 58 str. 1 d., veiklai;

PVM neapmokestinamai veiklai išimtinai skirtų prekių (paslaugų) pirkimo importo PVM neatskaitomas ir įrašomas tik PVM deklaracijos (forma FR0600) 25 (26, 27) laukelyje, o į 35 laukelį **visai netraukiamas**.

# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

Tas pirkimo ir (arba) importo PVM, kurio pagal apskaitos duomenis neįmanoma tiesiogiai priskirti nei PVMĮ 58 str. 1 d. nurodytai, nei kitai veiklai, šioms dviem veiklos grupėms paskirstomas proporcingai, laikantis PVMĮ 60 str. nustatytos tvarkos.

# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

**PVMĮ 60 str. 1 d.**

**„Pajamų kriterijus“**

Tai pajamų (išskyrus patį PVM), gautų (gautinų) iš PVMĮ 58 str. 1 d. nurodytos veiklos, santykis su pajamomis (išskyrus patį PVM), iš bet kokios veiklos.

Pajamos (be PVM) iš PVM apmokestinamos veiklos x 100%  
PVM apmokestinamos + PVM neapmokestinamos pajamos  
(t. y. visos pajamos iš ekonominės veiklos)



# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

## **PVMĮ 60 str. 1 d.**

Pajamos iš bet kokios veiklos, skaičiuojant PVM atskaitos procentą:

- gautas ar gautinas atlygis iš bet kokio prekių tiekimo ir paslaugų teikimo;
- kitos pajamos iš veiklos, pvz.: nario mokestis, gaunamos palūkanos ir kitokios veiklos pajamos.

**Neįeina:** gauti dividendai ar kitos pajamos iš akcijų, taip pat kitų vertybinių popierių turėjimo, pajamos iš banko indėlio, sąskaitos ar kortelės turėjimo, gauta pagautė, pardavėjo gautos kompensacijos, skirtos atliekant mokėjimus tretiesiems asmenims pirkėjo vardu patirtoms išlaidoms padengti, ir kitos panašios gautos sumos, kurios nėra pajamos iš veiklos.

# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

## **SKAIČIUOJANT ATSKAITOS PROCENTA, NEĮTRAUKIAMAS ATLYGIS:**

- iš ilgalaikio turto, naudoto PVM mokėtojo ekonominėje veikloje, tiekimo;
- nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų tiekimo ir finansinių paslaugų (PVMĮ 28 str.) teikimo, kai sandoriai yra atsitiktinio pobūdžio ir PVM mokėtojas įprastai nesiverčia tokios rūšies veikla.

**PRIDEDAMOS** gautos ir panaudotos dotacijos ir subsidijos. Reglamentuota: Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. kovo 31 d. įsakymas Nr. 1K-107.

# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

## Pavyzdys

PVM mokėtojas, vykdamas mišrią veiklą, per 2015 metus gavo pajamų:

- iš bet kokios veiklos 500 000 eurų;
- iš PVM apmokestinamos veiklos 200 000 eurų;
- 10 000 eurų už parduotą 3 metus naudotą vilkiką, kuris buvo apskaitomas kaip ilgalaikis turtas. Vilkikas buvo parduotas su PVM.

PVM atskaitos procentas apskaičiuojamas taip:

$$(200\,000 - 10\,000) / (500\,000 - 10\,000) \times 100 \text{ proc.} = 39 \text{ proc.}$$

Šis procentas įrašomas į PVM deklaracijos FR0600 28 lauk. ir pagal šį procentą PVM atskaita apskaičiuojama teikiant 2016 metų mokestinių laikotarpių PVM deklaracijas.

# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

## Pavyzdys

PVM mokėtojas, vykdamas mišrią veiklą, per 2015 metus gavo pajamų:

- iš bet kokios veiklos 350 000 eurų;
- iš PVM apmokestinamos veiklos 90 000 eurų;
- PVM mokėtojas pardavė turėtas dukterinės įmonės akcijas (atsitiktinis sandoris) ir gavo 100 000 eurų PVM neapmokestinamų pajamų.

PVM atskaitos procentas apskaičiuojamas taip:

$$90\ 000 / (350\ 000 - 100\ 000) \times 100\text{proc.} = 36\ \text{proc.}$$

# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

Jeigu, PVM mokėtojo nuomone, PVMĮ 58 str. 1 d. nurodytai veiklai tenkančios konkretaus ilgalaikio materialiojo turto vieneto pirkimo arba importo PVM dalies (procentais) nustatymas pagal šio straipsnio 1 dalyje nurodytą paskirstymo kriterijų neatspindėtų realaus šio turto panaudojimo, jis turi teisę kreiptis į vietos mokesčio administratorių su prašymu leisti naudoti kitą paskirstymo kriterijų (pastatų, statinių – pagal faktinį jų **ploto naudojimą**; įrengimų – pagal jų **pajėgumų naudojimą**; ar kitą kriterijų).

# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

Pirkimo ir (arba) importo PVM už įsigytas ir (arba) importuotas prekes ir (arba) paslaugas, susijusias su mišriai veiklai naudojamu konkrečiu ilgalaikio materialiojo turto vienetu (jo eksploatavimas ir kt.), paskirstomas taikant tą patį paskirstymo kriterijų kaip ir paties turto vieneto pirkimo ir (arba) importo PVM.

# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

Mokesčio administratorius turi teisę nurodyti PVM mokėtojui, koks paskirstymo kriterijus turi būti naudojamas nustatant konkrečių įsigytų ir (arba) importuotų prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM dalį (procentais), tenkančią PVMĮ 58 str. 1 d. nurodytai veiklai.

# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

Skaičiuojant PVMĮ 58 str. 1 d. nurodytai veiklai proporcingai tenkančią pirkimo ir (arba) importo PVM dalį (procentais), remiamasi atitinkamais praėjusių kalendorinių metų rodikliais, o jeigu praėjusių kalendorinių metų rodiklių nėra, – PVM mokėtojo prognozuojamais einamųjų kalendorinių metų rodikliais. Prognozuojami rodikliai turi būti suderinti su AVMI (VMI prie FM viršininko 2004 m. vasario 23 d. įsakymas Nr. VA-19)

Nustatyta dalis naudojama visus einamuosius kalendorinius metus.



# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

Kalendoriniams metams pasibaigus, PVMĮ 58 str. 1 d. nurodytai veiklai tenkanti pirkimo ir (arba) importo PVM dalis turi būti perskaičiuota atsižvelgiant į faktinius tų kalendorinių metų rodiklius, ir PVM atskaita patikslinta pagal šio įstatymo VIII skyriaus nuostatas.

Jeigu PVM atskaitos procentas – 95 ir daugiau proc., laikoma, kad vykdoma tik PVM apmokestinama veikla ir pirkimo (importo) PVM atskaitomas 100 proc.

# PVM atskaita mišrios veiklos atveju

## Pavyzdys

Įmonės pagal prognozuojamus 2016 metų rodiklius gautų pajamų (iš viso – 1 mln. eurų) struktūra tokia:

- 960 000 Eur – iš PVM apmokestinamų paslaugų teikimo,
- 40 000 Eur – iš PVM neapmokestinamų paslaugų teikimo.
- PVM atskaitos dalis – 96 proc.

$$(960\ 000 / (960\ 000 + 40\ 000)) \times 100$$

Išvada: įmonė gali atskaityti 100 proc. įsigytų prekių bei paslaugų pirkimo PVM.

# PVM atskaita

## **PVM atskaita negalima (PVMĮ 62 str.):**

- kitai, negu PVMĮ 58 str. 1 d. nurodytai, veiklai;
- pramogoms ir reprezentacijai skirtų prekių (kurių išlaidos nepriskiriamos leidžiamiems atskaitymams pagal PMĮ);
- už kitą asmenį sumokėtas PVM (PVMĮ 15 str. 7 d. 2 p.);
- lengvojo automobilio, neskirto tiekti, nuomoti ar keleiviams už atlygį vežti;
- pirkimo PVM už keleivių vežimo lengvaisiais automobiliais paslaugą, jeigu PVM mokėtojas nėra šios paslaugos teikimo neatsiskleidęs tarpininkas.
- lengvojo automobilio nuomos pirkimo PVM.

# PVM atskaita

**! PVMĮ 62 straipsnyje nustatyti apribojimai netaikomi:**

specialios paskirties lengviesiems automobiliams,

pavyzdžiui, ST kategorijos mokomosioms transporto priemonėms (t. y. transporto priemonės su papildoma valdymo įranga vairavimo instruktoriui).

# PVM atskaita

## Pavyzdys

UAB X teikia A, B ir BE kategorijos vairavimo mokymo paslaugas. Dalis teikiamų vairavimo mokymo paslaugų apmokestinamos PVM, dalis – ne. UAB X įsigyja vairavimo mokymams skirtus tris lengvuosius automobilius su papildoma valdymo įranga vairavimo instruktoriui.

Vairavimo mokymams skirtos transporto priemonės priskiriamos specialios paskirties transporto priemonėms, todėl PVMĮ 62 straipsnyje nustatyti apribojimai netaikomi.

UAB X vykdo mišrią – PVM apmokestinamą ir PVM neapmokestinamą veiklą. Tokiu atveju UAB X į PVM atskaitą gali traukti vairavimo mokymams skirtų lengvųjų automobilių pirkimo PVM dalį, skirtą PVM apmokestinamoms vairavimo paslaugoms teikti.

# PVM atskaita

## **PVM atskaityti negalima šiais atvejais:**

1. PVM mokėtojai, kurie už meno kūrinius, kolekcinis ir (arba) antikvarinius daiktus PVM skaičiuoja nuo maržos, neturi teisės traukti į PVM atskaitą, kadangi šios PVM sumos įtraukiamos į maržos skaičiavimą.
2. Kelionės organizatoriai, kurie už suteiktas turizmo paslaugas PVM skaičiuoja nuo maržos, neturi teisės įtraukti į PVM atskaitą tretiesiems asmenims sumokėto ar mokėtino pirkimo PVM už iš jų įsigytas turizmo paslaugas, kadangi šios PVM sumos įtraukiamos į maržos skaičiavimą.
3. Ūkininkai, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, neturi teisės į įsigytų prekių ir paslaugų pirkimo (importo) PVM atskaitą.

# PVMĮ pakeitimai nuo 2016 metų

## PVMĮ 77 ir 90 straipsniai

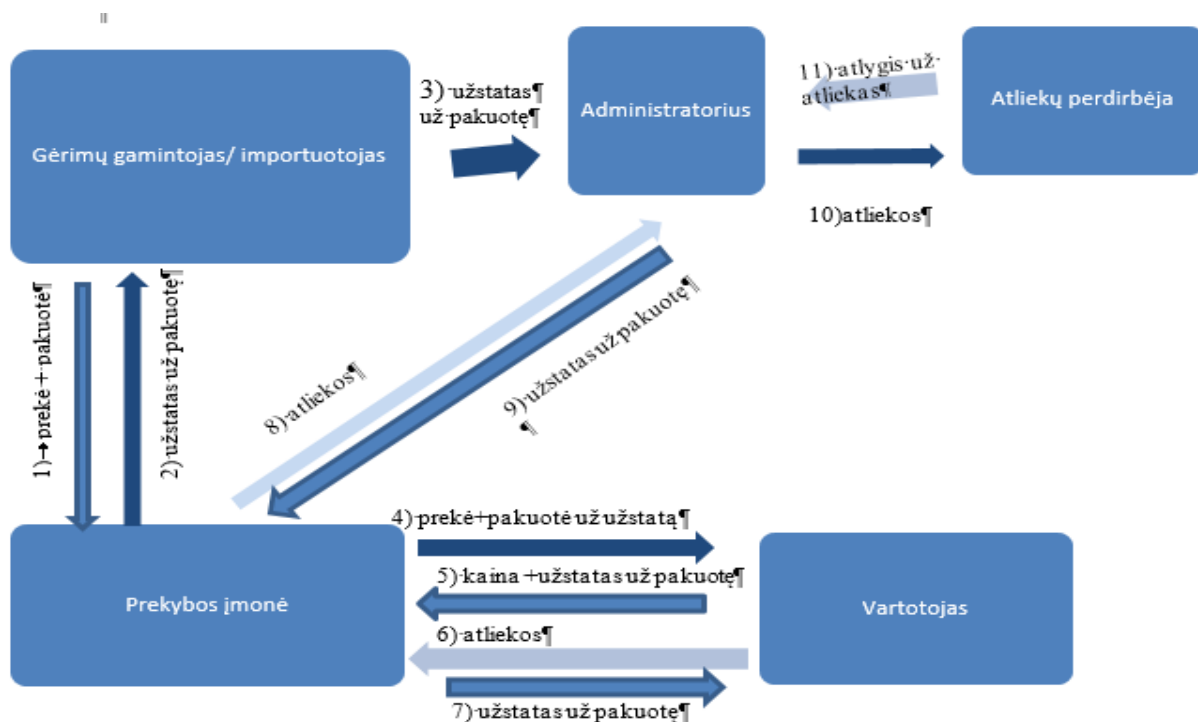
Panaikinami avansiniai PVM mokėjimai į biudžetą.

## PVMĮ 91 straipsnis

Už atitinkamą mokestinį laikotarpį susidariusi ir neįskaityta PVM skirtumo suma, bet ne didesnė už sąlyginę 21 proc. sumą, apskaičiuotą nuo to mokestinio laikotarpio PVM deklaracijoje deklaruotos apmokestinamosios vertės prekių ir paslaugų, nurodytų PVMĮ 96 str. 1 d. 3 ir 4 punktuose (išskyrus, kai teisme pradėta bankroto procedūra), gali būti gražinta per 30 dienų po prašymo gavimo dienos.

# PVM pakeitimai nuo 2016 metų

- Nuo 2016 m. vasario 1 d. pradeda veikti užstato už vienkartinę tarą sistema.





# PVM pakeitimai nuo 2016 metų

- sistema taikoma tik spec. pažymėtai pakuotei;
- užstatas – ne PVM objektas;
- vienkartinės taros vertė turi būti traukiama į prekės apmokestinamąją vertę.

# Teisės aktai

- Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymas (2002-03-05 Nr. IX-751)
- VMI prie FM viršininko 2003-05-06 įsakymas Nr. V-140

# Registracijos į VMI seminarus būdai

**Užsiregistruoti ir išsiregistruoti galima:**

- **elektroniniu būdu VMI Renginių sistemoje**  
<https://www.vmi.lt/renginiai>
- **telefonu 1882 arba +370 5 255 3190.**
- **E. seminarų įrašai skelbiami Renginių sistemoje.**

# Valstybinė mokesčių inspekcija primena, kad:

Savarankiškai aktualią informaciją mokesčių klausimais, seminarų dalijamąją medžiagą, paaiškinimus ir komentarus galite rasti adresu [www.vmi.lt](http://www.vmi.lt).

Greičiausiai informatyvius atsakymus visais mokesčių klausimais gausite paskambinę **telefonu 1882** arba **+370 5 255 3190**.

Telefonu suteikta konsultacija yra lygiavertė rašytinei, nes pokalbiai yra įrašomi bei saugomi 5 metus.

# Dėkojame už dėmesį

Platinti, skelbti, kopijuoti seminarų dalijamąją medžiagą komerciniais tikslais be raštiško Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos sutikimo draudžiama